

Iktatószám

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

628.1

Hely

Idő

1913

Személy

Szerző be.

Cím A pesti utcán.

Forrás: Népszava.

Bp.

(Hely)

1913 1/28

(Idő)

(Köt. v. füz.)

HÍREK

***

A pesti utcán.

*

II. Szökőkutak az aszfalt mellett.

A pesti ember nem nagyon érdeklődő természetű. Ezzel a köz-hibával vigasztalom magam azért a hibáért, hogy éveken át bámultam az utcán itt-ott fölshőkő hideg geizirt, amely vastag sugárban ontja néha két-három méter magasra a vizet — és csak most tudtam meg, mire való ez a vizpocsékolás. Nyáron, amikor az utca kis neveltjei szászámra sikoltoznak a friss viz kö-
l, beléldökösik egymást, bokáig gázolnak ne, — elnézi az ember az izzadó gyerekek
dám és ingyen — de rövideltü — üdülőtelepét
s nem törli rajta a fejét, minek pocsékolják el a vizet. De ilyenkor, télen nem lubickolnak gyerekek az utcai szökőkutak körül s ráér az ember megkérdezni: miért ömlik itt ez a rengeteg viz, amely csak odafagy és a teherkocsit vonó szegény párák számára lesz belőle kellemetlen korcsolyapálya?

Egyszerű a megoldás: azért pocsékolják télen-nyáron a rengeteg vizet, nehogy iszaplerakódás történhessék a vízvezető főcsövekben. Ez az óvatosság fölöslegesnek is látszik: olyan gyönyörűen kristálytisztan a vízvezeték vize, hogy laikus ember lehetetlennek tartja az ilyen iszaplerakódást.

De ha fölösleges is volna ez az óvatosság, annál jobban megnyugtatta az embert: lám, milyen gondnal vigyáznak az egészségemre, milyen óvatosan kezelik az ivóvizemet, hogyan igyekeznek eltávolítani belőle minden rám káros élő és holt anyagot! És ha látja az ember a káposztásmegyeri tartályokat, filtrálókat, ha elképveli azt a rengeteg csőhálózatot, amely kony-

hák, fürdőszobák százezeibe szállítja a szűrt vizet, — észébe jutnak a falusi kutak, amelyekbe beszivárog a trágyalé, a tenger melléki eiszternázát, amelyekben a fölfogott és ivásra is való esővíz rothadoz csöndesen.

A különbség áthidalhatatlan és igen sokat mondó. A városban mindenkinek tiszta és bőségesen elég viz főzéshez, iváshoz, tisztálkodáshoz, — a falun, ha nincs hegyi patak, ki-ki apadó, nehezen ásott kut, amelybe bizony pátkány is belefullad, trágyalé is bejut; itt egészséget — ott nyavalyát áraszt a viz; itt alig kerül pénzbe — ott néha drága kincs; itt a modern technikának bonyolult, de imponáló apparátusa, a vízvezeték — ott primitív lyuk, amelyet halálvesedelemmel ásnak.

És ami mindezeknél lényegesebb különbség, mert a többi okozója: a város vizét mindenki kezében levő apparátus mindenkinek szolgáltatja, a falu vize egyeseknek féltve őrzött tulajdona; itt közös költséggel, közös használatra millió embert együtt ellátó technikai esuda — ott pörökre okot adó, egyéni tulajdonban levő, primitív és aránylag drága kutak.

A vízvezeték: a jövő. A kut: a ma. A vízvezeték szimbolizálja azokat a lehetőségeket, amelyeket a mindenkinek kollektív munkája teremt mindenki kollektív javára. A kut a magántermelés anarchiája: vizsárvok okozója, drága, egészségrontó, elmaradt s csak azért szabad megtérni, mert jobb nincs. A vízvezeték emberi egészséget, emberi munkát takarít meg: kéznél van, munka nélkül bőségesen juttat vizet a főző, mosó háziasszonynak, a szomjas és munkaszennyes háznépnek. A kut nagy munkával, nehezen adja kevés vizét, néha mérgezi, aki iszik belőle és mindig megdolgoztatja azt, aki meríteni akar. Itt egy csapat fordítunk meg és ömlik a viz. Ott a kutostort kell lenyomni, ke-

reket forgatni egy vödörért. Ha azt az izommunkát, amit a falun vízmerítésre, vízbehordásra, vizkihordásra s olyan hulladékok eltávolítására fordítanak, amiket a városban magától elhord a viz, — ha ezt a mindennapos izommunkát az ország összes falvaiban csak egy pár évről össze lehetne gyűjteni, olyan horribilis munkamennyiség állana elő, amely elég lenne az összes falvak vízvezetékekkel való ellátására. Ez a rengeteg munka most hiába örli meg végzőit, mert a rendszer, a kutak rendszere így követeli, mert a kutak rendszere erőpocsékolást kíván a maga mozdulatlanságában és tehetetlenségében.

Ez a társadalom maga alatt vágja a fát, amikor megcsinálja a saját abszurditása ellen szóló érvet a vízvezetékben s föntartja emellett az ellenképet is a falun. Azt bizonyítja ez az impozáns csőhálózat is itt az aszfalt alatt és a házfalak malterén belül: ami nagyot tud ez a társadalom alkotni mindenki hasznára, azt is csak a jövő társadalmi hajtóereje, a kollektívizmus révén tudja, — de azt is csak akkor csinálja meg, ha — kifizeti magát, ha a ma céljainak is megfelel a jövő céljai mellett. A falun ma nincs vízvezeték, mert nem lenne jó üzlet: pénzt nem takarítana meg, csak éppen szegény emberek munkaerejét, egészségét spórolná, életét nyujtaná meg s egy kis mindennapos örömet adna neki a tisztaság, a friss, a sok-sok viz, amit a természet ingyen ad.

...Ez a sivár pesti utca néha ad egy kis melegséget is az ember szívébe. Azok a semmitmondó szökőkutak az aszfalt mellett minden jelentéktelen vizesöppjükkal reménységet árasztanak: „másként lesz egyszer minden, mint ahogyan van, mi, apró vizesöppek megmutattuk azt is, hogy lehet másként és azt is, miként lehet odajutni, hogy másként legyen.“ (be)

***